

XV. 13.

3

LEVÉLTÁRI IRATBORITÉK

Törvény: kiegészítések a kereskedés tárgyában valóban

1891. máj. 30-iki közgyűléséből

Megyei Éprevelések a' Kéz-
Kedési tárgyban

Pócsa 1825
J. J. 1825
M. J. J. J.

Megyei Levéltár
Nyíregyháza

Széchenyi család

Érővetelek

A kereskedés tárgyában javallott törvényrövidítővel.

A Szathmár Vágyi Kúldöttségnek N. Karoly 1831.

Május 30-án tartott üléséből.

1° Rész.

A Harmintrád rendbeszédésének principiumáról.

1° Critikely

1° Ado elrendeltetéséről.

Ezen törvény javallattal szolgál a kereskedést, mint nemzeti fontos tárgyat, a törvényhozó test felvigyázása alá állítani, s a kereskedésbeli portékákra vetett adott oly erényben rendelni el, hogy mind a hazai kereskedő kevesebb terhet hordozzon, mind a belétről külföldre, és kivültről befelé szállított portékákra nézve oly proportio állítsanak meg, mely kereskedésünket a külföldtől elnyomástól ne engedje. Azon köröndéges okokat, a mik ezen törvényjavallatban megallítatnak kétségkívül igen hasznosok; de mivel egyedül az Ado kivételét körül foglalatlanok, meg fejtelten hagyják a kérdést: miként lehessen az Ado kivételét a beszedés módjával összevetve megkülönböztetni? az az miként lehessen az Ado beszedésének módját úgy elrendelni, hogy az kevesebb költséggel kerüljön, maga az Ado is természetesen kevesebbe tehető-e?

A harmintrád tagúhatásként a Koronai jások közzé tartozik; arról tehát hogy a Koronának ezen az uton tartozott jövedelem megsonkíthatásuk, szó nem lehet. Azonba bizonyos az hogy ha a harmintrádi Ado a két állatti törvényjavallat nyomán s az 1729. 2. értelmében vettetik is ki; meg is sokkal több vettetik ki, vagy is, sokkal többnek kell szüksegesen kivételnie, mint attól a Korona jövedelmei közzé tartani bémehet. Természetes ugyan is, hogy az Ado beszedő harmintrádok hivatalok fentartására meg kívántató költségek is ugyan azon Adoból fizetessenek meg. Minden ilyen kamarai hivatalok a köz társulatok szerint felette sokba szoktak kerülni; s bátran állíthatjuk; mi képpen attól, a mit a kereskedő a harmintrádon fizetni köteles csak bizonyos követségi szimbáltathatik a Korona tiszta jövedelme közzé, s következőleg a harmintrádi hivatal bevonatásával a kereskedő Adóját lehetne kevesíteni, a nélkül hogy a valósigos jövedelem leg kevesebb is szenvedne. Ezen állítás következőben bátrak vagyunk ohajtani, hogy a hariból kivételni fogó portékákra nézve oly mód határozatásik meg, a mivel fogva a harmintrádi hivatalok bevonatása, s a portékákra vetett Ado kevesebb költséggel lehető beszedése tehető-e. És ez talán meg is történhetne ha

1° A két állatti törvényjavallat 1. Sándor fogva kivételbetendő Kúldöttség a hariból ki vinni szokott portékák Adóját meg határozván, három Értendőről vett általános frámvetéssel, a a beszedés mostani módjához képest kivételnie: mi az, a mi ezen Adoból Értendőnként bejőnni szokott? s ismét mi az, a mi ezen Értendőnként bejőnni szokott Adoból kivétel jövedelemek állíthatatik?

Megyei Levéltár
Nyíregyháza

2 Ezen így kimutatott kirista jövedelem
bepredezett, az ország magára valóra, oly je-
mán, hogy a törvényhatóságokra, a harmintraad
ala éni szokott portékákkal kereskedők szá-
mához képest külön külön felajánlják; az or-
szágos lakosokra nézve úgy is fenn álló ^{szokott} ~~szokott~~
talok által bepredezik s a szokott uton be-
szolgáltatják.

Et felajánlás is bepredez ezen módja-
nak alapul fogna szolgáltatni, a kereske-
dői törvénykönyv módosítási részének I cikkkel
lyiben javasolt aron mód, mely szerint minden
kereskedő ha ugyan kereskedői törvények jövedel-
nyével élni akar, magát a neki tartozó kereskedői
törvényekkel beiratni köteleztetik. Mire nézve ha
meg határozatnak hogy harmintraad alá esni jöve-
delt portékákkal kereskedni csak be írt kereskedő-
nek legyen engedve, és hogy a kereskedői törvény-
könyv harmonizálási részének első cikkelyével
fogva felajánlás kereskedői törvényekkel
al beírt kereskedőket az illető törvényhatóság-
oknak bejelenteni tartozzanak, akkor az
adónak minden felajánlása, minden bepredezé-
s egyszeri módon fogna történetni, s a ke-
reskedő a korona minden kára nélkül, na-
gyak kevesebb firtetéssel fogna terheltetni,
hanom egyszeri mód aron időveztéstől
és kij szerinti háborgatástól is meg me-
nekednie, mit eddig a harmintraadónál
elkerülhetetlenül szenvedett.

Ezeknél fogva ohajtuk a köz alatt
lévő törvényjavallathoz egy külön ^{sz} ragas-
tatni, melyben a belőlről kivételni szokott
portékákra nézve, az itt előadottak szerint
új rendelkezések kétszereznek, ide értve mind
az által, hogy a külföldi portékák ke-
kintetében szükség esz intézetek ezen ja-
vallatnak fel nem állás tathatnak.

II. Cikkely.

A külföldi áruk behozására

E cikkelyre teendő íprevetelünk az I
§-t illeti. Aron ^{10. §-ban} a külföldi áruk
tilalmanak egyedül való sinormentekének
a köz batorság mondatik lennie. Mivel
a köz batorság parantsól tilalman, gon-
dolni sem lehet, hogy az alól kifogások
tetettségnek s Annál fogva ezen ^{10. §-ban}
e paratékát: interim haud eti. am cui
vis privato pro propria duntaxat ne-
cessitate, erga defigendum portorium in-
ducere licitum erit. egészen ki hagyni
kellene.

III Cikkely

A Magyar Országú áruk külföldre viteléről

IV Cikkely

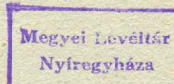
Ar áruknak az örökös tartományokból magyarországra
s Magyarországból az örökös tartományokba viteléről.

V Cikkely.

A magyar országban s örökös tartományokon keresztül menő
külföldi cikkelyekkel kereskedésről.

VI Cikkely.

Ar áruk megviteléről s leszerkesztéséről.

Aron ezellen, ha az I. Cikkelyre tett
íprevetel kivétel lehetne, ezen VI
Cikkely a belföldről kivételendő árukra
nézve az említett íprevetel szerint fog-
na módosíthatni.

VII Cikkely.

Az egy forintotl nem érő arúnak a harmintraad alá nem eséséről.

VIII Cikkely.

A harmintraadok hótételnek az Országban ongy határozásairól.

IX Cikkely.

A Vegyes harmintraadok különválasztásáról.

XI^{ik} Cikkely.

A Kéz művek, Fabrikák műhelyek, és kereskedés előmozdításáról.

I Cikkely.

A Kéz művekről.

II Cikkely.

A Fabrikákról s azoknak engedendő kedvezésekről.

A Kéz művekről szóló törvény jó vallat. Isten a cseheknek továbbra is megmaradnia feltétlenül, csak a cse-
béli vészre elésekre vettetik tekintet
mi Országunk hitelve, hogy mind addig
míg a csehek, mint privilegiumos tár-
saságok, állanak, semmi felvigyarást
semmi fenysítést, nem teheti, hogy a-
zoknak vészre eléseik eltöröltesse.
Az ok, mégában a tárgyban fekszik.
A csehek első felállásakor Európának
ábrázata egészen más vala. A pa-
rafft személye a Nemes sájjá volt,
s mint olyan sem tudományokra
sem kézművesekre nem nyertek ma-
gának szabadságot, ha csak vagy a val-
lás, általában alatt klástrumokba, vagy
a fejedelmi privilegiumok mellett városi
csehekbe nem vonta magát. A csehek,
mellyek akkor a kézműveseg börtönye
s védelme valának, időmúltával a
Kéz műveseg korlátjaira lettenek, mi-
dön a paraff a törvények által sze-
mélyes szabadságra szert tett ugyan,
de kézműveseg a csehek engedelmé-
nélkül nem gyakorolható. Ez időtől
fogva a csehek nem másokat ottalom-
ságot befogadó, hanem másokat nye-
rekesed tekintetéből kirekesztő társa-
ságokká lettenek; s ezen kézművesek
kettő szükségesevén mind addig meg-
fogják tartani, míg privilegiumok,
mellyeknek erejénél fogva másoknak
a telepést többé vagy kevesebb nehe-
zítetik, gyökerevöl ki nem iratnak.
E s az ehhez hasonló okokatt jól
átallatta a N. Magyar Orsz. kiadótsáig;
s csak azért nem velle a csehek
el bontását tanácsosnak, mert azok
az örökös tartományokban hova me-
terlegényeink tanulni járnak, még fenn-
állnak. De egy az, hogy mihelyt a pri-
vilegium nem ottalom, hanem ki-
rekesztés véget vany aronnan a Kéz-
művesegnek gátsa vett; más, hogy
igazságosan senkit sem lehet arra kén-
szeríteni

hogy életmet ez vagy amarról a társaságnak
nem ártalmad, utón ne keresse, ha csak
bizonyos terhelt formákra, alá nem veszi
magat. A tanulni járás, vagy vándorlás
kételkedés nélkül; ment egy a maga lakhelye
ben ismeretes kézműves, mindegy adhat a ma-
ga tanítványának bizonyítványt, melynel
fogva az illető törvényhatóságtól, uti levelek
saj nélkül kinyerheti. Csak az okhajtások,
hogy a cseh privilegiumok eltöröltetvén,
a törvényhatóságok azon gondot vegyék
magokba, mely szerint (bar kézművet
gyakorolni minnemenek szabad legyen is)
tanítványokat csak az erkölcsi feddésen
segítőkről ismert kézművesek nevelhesse-
nek.

Et kez alatti cikkely 2. §-ban az új ta-
lalmányokra néve jutalom adás, s néve-
zetesen kir. evi kivétel az adó alól, feltehető
javatlakba. De mivel az adó mennyiségének
minthogy a mennyiség egyedül igazságos
mértékül csak a köztársaság (szüksége) esm.
külni orem lehet; s következésképp a ter-
het, a mi alól egyik fel oldoztatott,
a másiknak ki fel nem oldoztatott
kel ki potolni. nem látszik az igaz-
sággal egyezőleg ha az adózo kézmű-
ves által feltalalmány hasznos vol-
tatt az adózo közne. fizeti meg. Azt
kellene inkább okhajtáruk, hogy az
köz hasznu talalmányok a fejlődés-
ből legyen is sok utánjárás nélkül
adandó kirekeztő gyakorlasi jussal ju-
talmarésszámak meg. A minék leg egy-
szerübb módon ezközlésére lehetne az
angol országban fennálló rendelkezésk.
a körtijelvényekhez képest alkalmas
latni. Ugyan is.

1. Meg lehetne határozni mi talal-
mányok azok, a mik privilegiumot
érdemelhetnek. mint pl. a fön forgo 2.
§-ban meg határozottak.

2. A Találó köteleztethetne, hogy ta-
lalmányait az illető törvényhatóság-
nak bejelentse; a törvényhatóság pedig
jelentését s a privilegium eránt felté-
relmet a K. Tanátsához felküldvén, a pri-
vilegium haladék nélkül ezközöl képsé-
t.

3. A Találonak kötelességébe tehető-
nek hogy vagy minjárt a bejelentés-
kor vagy bizonyos a privilegium kiadása-
után meg határozandó időben talalmá-
nyának oly szoros leírásait adja be; a mi
szert a privilegium eltörlés után más
kézműves is a talalmányt utánzhatja.

4. Et Privilegiummal bíró talalmány
közönségei teletvén, annak tökélet-
sülhetése, a privilegiumi evk alatt is,
más kézműveseknek meg engedethetnek,
s a tökéletességét ezközlő talalmány-
ra privilegium is adhat nek; vagy
mind az által, hogy ezen újabb pri-
vilegium egyedül a tökéletesség; ta-
lalmány képsítettségére fogva szorit-
tatni.

5. Et hofra időtt kívánó s egisz ki-
tokban nem tartható talalmányok
ra néve, ne hogy a találó magva
laki által mellátlanul megelőz képsé-
lehetne bizonyos előleges privilegiumot
engedni, mánel fogva ha más ugyan-
azon talalmányt s privilegiumot kíván-
na, ezen kívánásig neki meg jelentessék,
s ő elsőégi jussát vedelmerővén, az olyan
privilegiumnak magait ellene szeghesse.

6 Azon esetben, ha ezen ípreve-
tel elfogadatik, szükséges lenne
a tulajomány előbbsege miatt támasz
háló s a privilegiumok visszavételét,
s meg kívánék érkezőkét kérdések
re nézve némely közebb meghatározó
rendeletet tenni, s ezen tekintet
ben a polgári törvénykönyvet egy
cíikkellyel meg szaporítani.

III Cikkely

A kereskedésről és Kalmárságról

Azon kereskedő, ki a hazai termékeket
mennyeket, s kermiveket idegen földre
nagy mennyiségben ki hozza, s az által
a hazai portékáknak becsét nevelő
készség kívül nagy érdemeket szerez ma-
gának. De ezen érdem csak akkor áll
elő, midőn a kereskedő szerentes spe-
culációjai által meg gazdagodott,
mert a szegények, bár mily nagy lette
legyen iparkodása, semmi érdem tu-
ladjoníthatni nem szokot. Következik
hogy a III Cikkelyben jutalomra érc
mésnek itelt kereskedő, maga maga
val hozza azon jutalmot, a meg
gazdagodást. Ezen jutalmot kel-
meki meg adni, a kereskedés uz-
táinak meg könnyítésével. Mert
hijában minden jutalom ígeret,
ha a kereskedő magából a ke-
reskedésből hasznot nem ígerhet
magának; s ha ígerhet, akkor ju-
talom telik nélküli sem fog sa-
ját boldogulásának érközele-
sétől meg szünni

IV Cikkely

et Don kereskedés szabad voltáról, az Országban belől.

III Rész.

et köz gazdalkodás tárgyairól.

I Cikkely.

Et 1790. 100. rendelése a Gyarmatokra nézve bővebben kimagyaráttatik

II Cikkely

et szerfelettnépes birtokok regularizálásáról, s a tanyák összevonásáról

Ezen törvényjavallat alkalmával nem
lehet meg nem jegyezniünk, hogy vagynak
az Ország határain belől sok nagy puszták, ki-
mink magányos földes urak, mind a
K. Kamara birtokában, melyekre nézve
a tanyák összevonásáról szóló cikkely
nem alkalmazható. Könnyű ki sa-
láni, hogy ezen nagy ki fejedésü
puszták a porták ki osztása tekintet-
ében a törvényhatóságok köel igaz-
ságatlan, proportiot okoznak. Or-
adó kivétel' egész sistemája az adó-
zó lelkek számán, vagy ha leg fő-
bet engedünk, az adóso lelkek s a
jobb agy telkek számán van építve,
az Joly Megye már melynek, mint
például Szathmárnak igen sok és
igen nagy pusztái mintsennek,
bárdeq jobban meg van terhelve
mint az, mely majorágföld erim-
alat menő temédek pusztákkal
bir: mint Szabolcs, Anad, Dátó, s.
Ismét az a földes ur, ki egy meg-
szegű mer földön fekvő falut s
határt bir, és abból egy harmad

6 Azon esetben, ha ezen ípreve-
tel elfogadhatnák, szükséges lenne
a tulajomány elsőbbsége miatt látni
hát a privilegiumok visszavételét,
s meg szűnését szközölhető kérdések
re nézve nemely közebb meghatározó
rendeletet kell tenni, s ezen tekintet
ben a polgári törvénykönyvet egy
cikkkel meg szaporítani.

111 Cikkely

A kereskedésről és Kalmárságról

Azon kereskedő, ki a harai terméke-
ményeket, s kermiveket idegen földre
nagy mennyiségben ki hozza, s az által
a harai pontokának besztet nevelé-
sét, és kivül nagy érdemeket szerez má-
gának. De ezen érdem csak akkor áll
elő, midőn a kereskedő szerentes ispe-
culációi által meg gazdagodott,
mert a szegények, bár mily nagy tette-
legyen iparkodása, semmi érdem tu-
ladoníthatni nem szokot. Következik
hogy a 111 Cikkelyben jutalomra érd-
mesnek itelt kereskedő, maga maga-
val hozza azon jutalmot, a meg-
gazdagodást. Ezen jutalmot kel-
meki meg adni, a kereskedés ut-
táinak meg könnyítésével. Mert
hiában minden jutalom ígérte,
ha a kereskedő magából a ke-
reskedésből hasznot nem ígérhet
magaának; s ha ígérhet, akkor ju-
talom telki nélkül sem fog sa-
ját boldogulásának szközöl-
sétől meg szűnni

114 Cikkely

Az a kereskedés szabad voltáról, az Csoprágon belől

115 Cikkely

Az a köz gazdalkodás tárgyairól

116 Cikkely

Az 1725. 103. rendelse a Gyarmatolra nézve bővebben kimagyaráztatik

117 Cikkely

Az a szerfelettsépes birtokok regularizálásáról, s a tanyák összevonásáról

Ezen törvényjavallat alkalmával nem
lehet meg nem jegyezniünk, hogy vajnak
az Csoprág határain belől sok nagy puszták
mink magányos földes urak mind a
K. Kamará birtokában, mellyekre nézve
a tanyák összevonásáról szóló cikkely
nem alkalmazható. Könnyű ki lá-
tálni, hogy ezen nagy ki pusztasú-
puszták a puszták ki szközölésé-
tében a törvényhatóságok költ igaz-
szágtalan, proportiot okoznak. Az
adó kivétel egész sistemája az adó-
zó lelkek számán, vagy ha leg töb-
bet engedünk, az adóso lelkek s a
jobb agy telkek számán van építve,
az Joly megye már mellynek, mint
például Szathmárnak igen sok es-
igen nagy pusztái minktsennek,
mindég jobban meg van terhelve
mint az, mely magorsággföldözim
alatt menő temérdek pusztakkal
bir: mint Szabolcs, Arad, Dáts, s.
Ismét az a földes ur, ki egy meg-
szegű ment földön fekvő falut és
határt bir, és abból egy harmad

Megyei Levéltár
Nyíregyháza

vagy megyei népturbarium szerint adó
fizetés alá engedni tartózik, sokkal ke-
vetlenebb körülmények közt, mint az
ki egy hasonló puszta birtokában
minden meg szorítás, és esonkítás nélkül
él. Vegyük hozzá, hogy ugyan azon ki-
terjedésben egy helység földes urának
lakosával együtt több földművelést, ed-
ben tartást is, következőleg a község tár-
sadalma gazdagodását nagyobb mértékbe
eszközi: mint egyetlen egy birtokos a
maga pusztáján. Mindezt azért semmi
igázaságosabb, azon kívánságnál, hogy a
puszta birtokosok birtokaik ültetésére
szorgalmasan, s ezen szorítás ephö-
rölhetésére ohajtanak törvénybe ke-
telni: minden birtokos tartozék pus-
táját hat évtendő alatt, a törvény kö-
rösségese feleletől szamlálva, beül-
tetni; s az elmulasztás esetében, az
illető törvényhatóság a beültetést a bi-
rtokos költségére seghet vinni kötelez-
tetik.

III. Cikkely.

A terméshomények miveltetésének előmozdításáról.

2 és 3 §-mellyek a földművelők meg-
jutalmazásáról szólóknak a II. és III.
§-ekkel egyetemesen felhorot okok ha-
sonlatosság szerint, velemenyhez ké-
pest ki törteni való. A földművelők
egyedül való jutalma, terméshoménye-
knek jó aron eladhatóságában alj szuggia-
arón, egyedül a terméshomények kel-
tőjét kellene minden érték előmoz-
dítani. Ha azok kellendők nem lepnek,
és semmi jutalom nem ebrezhető fel,
a mivel szorgalmat; s ha kellendők
lepnek, minden más jutalom nélkül
szorgalmat fog.

IV. Cikkely.

A Salétóronról.

V. Cikkely.

A szántóföldök és rétek jobb módú használatáról.

VI. Cikkely.

Az erdő pusztulás meg akadályozásáról.

Az ezen Cikkely 2 §-ban kitet
gondoskodás sikeresen voltat a fa-
pusztulás már régen meg bizonyított
ha úgy veljük, hogy az erdőpusztulás mind-
addig nem szünik meg könnyen elköve-
lendő eseleket lenni, míg az abban
az esetben ha valaki nem csak idegen
birtokban, de aközönleges rár alatti
erdőkben is pusztítás esetében, nem
praevencionalnak többé hanem tolvaj-
nak nyilván kinéveztetik, s mint
ollyan rang, és születési külömbö-
ség nélkül a büntető törvénykönyv 2 §-
11 §-szel cikkelye alá nem rendeltetik.
Az erdők saját, külön birtokosaikkal
lehető elpusztításánál meg akadályoz-
tatására pedig szükséges lenne
törvényiel meg határozni: hogy erdő-
pusztítani csak az illető törvényhatóság.

Megyei Levéltár
Nyíregyháza

tudásával s engedelmeivel, s csak
akkor lehet, mikor a birtokos,
szántóföldesinek, vagy káprálóinak
szük voltát kenteleken ily módon
éptetolni; a hi pedig annak tudta
nélkül, vagy engedelme ellen juss
telje el érését, tartozik

1. A levéget fak. arát büntet
tetes gyanúint a törvény hatóság
pénz tárába fizetni.

2. A le pusztított helyen
újolag erdőt neveltetni. Szűke pol
gari törvény, az egy irányról szól
ló erif.

V II Cikkely.

Ar 1807. 20. d. cikkely gondoskodásának kiterjesztéséről.

V III Cikkely.

A helyem, len, kender és dohánytenyésztés előmozdításáról.

V X Cikkely

Hogy a rendes dohány kereskedők, minden külömbseg nélkül
ar. Ország törvény hatóságai alá tartozzanak.

V V Rész

a kör fundus tárgyáról.

Cikkely

Ar. Ország kör fundusáról.

Nale, hogy az ország Rendei 1715.
fogva gyakran gondolkodtak bironyos
kör fundus fel állításáról; s hogy
egy ilyen kör fundusnak bironyos
környelmények közt nagy hátránat
vehetnél. De mivel a kör tapasztalás
lás ellent mondhatatlannal tanítja,
hogy Országunkban már se, is me
vészetes alapítások történtek, s
azon alapításokat fevő töképen
rek egyről egyig veszedelemre jús
tattak; s mivel a kör alatti cikkely
által javallatba hozott kör alapí
tásnak sem lehet boldogabb jövőnöött
igermi: ezen javallatt elfogadására
magunkat hajlandokunk nem eresszük
Elvagyunk ugyan is hitetve

1. Hogy Országunkban csak olyan
alapítás lehetne allando, melynek
talpköve vagy bironyos birtoka fekvő
javakban, vagy maradandó erikkellyek
re kivetett adóban allana. Ugyan
az erif ar 1715: 24. cikkely értelmében
ki küldött országos küldöttség is
fekvő birtokokról is bironyos adok
ról gondolkozott. De

2. Fekvő birtokot fenni a kör fun
dus talpkövevé csak kétképpen lenne
lehetőséges. Mert vagy a k. kamarától
vagy a Clerus jórágaitól kellene
egy nagy birtokot elszakítani; s
egy véltük, hogy ezen esetek közül bir
tos reménységet egyikén sem építhetünk.

3 Adóval a parafából ezen új esetben nem terhelhetjük; hogy pedig az említet 1715es küldöttség javallata szerint a nemese örökösödésre, egy részre, ruhazatra, szoval nem esekül vesünk állando adót, azt sem a mostani országos küldöttség javallata nem meri, sem mi nem merjük.

4 Feltevével hogy ezen javallatba feltett közfundus allani fog; annak jövedelméből sok költségvetésigok, s nevezetesen Szathmár Vármegye, vagy semmi, vagy igen kevés hasznót ígérhetnek magoknak. Nem szollunk ugyan id a a javallatban álló Pesti kereskedői interetrol; de az V Rézsnek az utakrol, és folyóvízi hajóközlekedésrol szollo ezikkelyből világos hogy Megyénk az országos küldöttségnek távolról sem jutott észébe, s jövedölnök lehet, hogy ami utazók mindent esetre csak saját erőnkkel fognak egyszer akkor elkezdni és saját erőnkkel lesz szükség egyszer akkor egyéb meg kívántatokat is epközölni, noha erszényünk a közfundus fel állása miatt szenvedni fog.

Ezeknél fogva, minem szajtuk más közfundust aronkivül mely bár kiesin mennyiségben most valósággal fenn áll, s az 1792:14 Ezikkely által is megállapítottatott a so felemelt árból járulo pénz summát. Ezen kitöriny fundus maradando kuffóból jön, minden rangu is teheti töégü emberek által igazságos proportioban fizettetik; s ha minden törvény hatóságna a kebelében ele mefeletni szokot so árból, egy máfrazatol H szol járulo mennyiség evenkent által engedtetnik: bizonyosan utainkra nére hamarabb emenk ezett. A mi pedig a vírsatornyakat, kikötöket s több illyeket illeti, azok is talán magányos tagokból álló társaságok által, az ily társaságokra nére javallott s az V Rézsben álló ezikkely kedvezésinél fogva egyszerübb és rövidebb uton meketnek tökelltetesegre.

V Rézs
A kereskedési közösület epközeiröl.

Ezikkely
Az ut csinalásrol és jökarba tartásrol.

Megyei Levéltár
Nyiregyháza

azon esetre ha az ország közfundusna az országos küldöttség érkelmében elfogadtatnék, szükség az ut csinalásrol szollo ezikkely 1. §-ban a kereskedői utak mennyeken kereftül leendő ötelereül emliteset kenni. Ohajtasunk Debretzentöl N. Karolyon, és Szathmáron kereftül Szigetvárig és körszmerőig Galliciába, ismét Debretzentöl Maf Szathmáron által Szász Nyilakra, és végre Szathmáron és N. Danyon kereftül Erdélybe csinalt utat nyerveket.

Cikkely

A folyóiri hajózási előmozdításáról.

Ezen cikkely 1 §-ban a Szamosról semmi említés nem történik, noha ennél tekintetű mint a Maros, érdemlens. Ohajtyuk tehát hogy az körfundus fenállításának esetében ezen eszreveteliink figyelembe vetejsek.

Cikkely

Ét tavak ki szárazításáról.

Cikkely

A csatornya ásásról.

Cikkely.

A társaságok, vagy magányosok által teendő hajós munkákrol.

Cikkely.

Az árverek ellen készitendő töltésokröl.

Ezen cikkely 5 §-ban a körterhet viselni nem akarók ellen 100 forint büntetés határozatalik mi a büntető törvénykönyv prin cipiumonál fogva ohajtyuk az okokott kár is költsög meg teritesitt is oda tételni.

Cikkely.

A parti taxa eltöröltetéséről.

Cikkely.

A tengeri hajózási előmozdításáról.

Cikkely.

A Vámokról.

Cikkely.

A Szekeresés rendbeszedéséről.

